

**"השעון הגדול" של כלל ישראל
הרה"ג רבי יואב אליצור שליט"א**

יתא במדרש, "שלוש עשרה תורות (ספרי תורה) כתב משה, שנים עשר ל"ב שבטים, ואחד לשבטו של לוי, שאם יבקש אחד מן השבטים לעקור מדברי תורה, מוציא שבט לוי ספר תורה שלו ומגיהו מתוכו",

כל ישראל קיבלו משה רבינו את הספר תורה, והעתיקו אותו בנאמנות דור אחר דור, כל שבט וספר התורה שלו,

בכל זאת, א"א לסמוך על מסורת זו בלבד, **צריך לדעת מי האנשים המופקדים עליה,**

לא פעם קרה, שאנשים הנגועים בכל מיני נגיעות אינם נרתעים מלזייף את התורה ולהכניס בה פירושים משלהם

ולכן זקוקים הכלל ישראל **לספר תורה השלוש עשרה, ספר תורה של שבט לוי,** אותו שבט שמאז ומתמיד היה מופקד על שמירת התורה

שבט לוי, שעליו אמרה התורה, **"כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו"** ספר התורה של שבט לוי משמש ערובה לכך שבכל דור ודור היה מי ששומר את התורה בטהרה

אמר לי המשגיח הגר"ד יפה זצ"ל, שבאנגליה יש **שעון גדול** שקוראים לו "הביג בן", ולמה צריך באנגליה שעון גדול, כדי

שכל בעלי השעונים הקטנים יהיו מאפסים שעונים לפי שעון זה,

ואצלינו, אמר המשגיח, **"הביג בן" שלנו הוא שבט לוי,** הישיבות וראשי הישיבות, וגדולי ישראל, וכל ספק שמתעורר יש להסתכל על הישיבות ולאפס עצמינו לפיהם, שם נמצאת התורה,

ואחריות למסירת התורה בטהרה כפי שנמסרה מדור דור,

במצרים הכל עבדו עבודת פרך חוץ - משבט לוי, "שמרו אמרתך" - בעגל כולם חטאו חוץ משבט לוי,

"וּבְרִית יִנְצֹר ו -" במדבר ישראל לא מלו חוץ משבט לוי שملו,

איך קורה שבחטא שכל העם חוטא, ושבט לוי, אפ"י אחד אינו חוטא,

וי"ל, מפני שהם מחוברים לדעת תורה, לראשי הישיבות, ולגדולי

ישראל, הם **"הביג בן"** של כלל ישראל,

"כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו" שבט לוי, הם האחראיים למסירת התורה בטהרה לדור הבא, ועל זה כרתו איתם הברית, כמאמר הנביא מלאכי,

"וידעתם כי שלחתי אליכם את המצווה הזאת להיות בריתי עם לוי אמר ה' צבקות, בריתי הייתה איתו החיים והשלום וכו', **תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו,**

בשלוש ובמישור הלך איתי ורבים השיב מעוון, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבקות הוא"

ופירש המלבי"ם, **תורת אמת היתה בפיהו -** וע"י יראת ה' שיקבע בליבו, ישמור דברי ה' בין מה שנוגע לתורה ותעודה, בין מה שנוגע למעשה והנהגה, התורה

תקחי מוסר!

'הַכְרַתִּי גוֹיִם נִשְׁמָוּ פְּנֹתֵם הַחֲרַכְתִּי חוּצוֹתֵם... ; אֲמַרְתִּי אֵךְ תִּירָאֵי אוֹתִי תִקְחֵי מוֹסֵר...' [צפניה ג:]

מה ששמענו מרחוק על ההרג הרב שארע עקב רעש האדמה, נועד בשבילנו, כדי שנתעורר - **תקחי מוסר...**

(מין המשנה זצוק"ל, שבט תש"ע)

"וינועו אמות הסיפים"

דברים נוקבים באספקלריית אירועי רעידת האדמה השבוע.

ראה עמ' 2

משנת חכמים
מתורתם של רבותינו

שלמד בפנ"ע היתה תורת אמת כפי החכמה המקובלת מסיני

"ועולה לא נמצא בשפתיו" - במה שלימד והורה לאחרים, הורה כפי ההלכה, אם בדברים שבין אדם למקום " בשלום ובמישור הלך אתי", לא נטה ממצות ה' עליהם, ולא מדרך הישר ומצות התורה,

ואם במה שנוגע לאחרים, " רבים השיב מעוון" בתוכחתו ומוסריו,

תורה יבקשו מפיהו - כי הוא קיבל תורה הכתובה והמסורה וממנו **יבקשו המקבלים ממנו,"**

" כי מלאך ה' צבקות הוא - כי הוא שליח ה' ומלאכו, אם לאצור הקבלה בליבו והתורה שניתנה מסיני, אם לשמור דעת קדושים ברוח ה' עליו",

דהיינו, **שבט לוי הוא " הדעת תורה" בישראל,** וכולם יבקשו תורה מפיהו, **"וורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל"**

סיפר הגר"ש שווב, כשהיה בחור ובא לראדין, ושאלו הח"ח אם הוא כהן, והשיב לו שאינו כהן, וא"ל הח"ח שהוא כן כהן, ולא הבין הבחור עד שא"ל הח"ח, אתה יודע למה אני כהן ואתה לא, מפני שלפני שלוש אלף וחמש מאות שנה, כשקרא משה " מי לה' אלי" סבא שלי רץ וסבא שלך לא רץ, ואני אומר לך זאת כדי שגם אתה כשתישמע את הקריאה " מי לה'

גרים אנחנו בארץ נכריה

"חפץ חיים", בספרו על התורה, מקשה מדוע הקדים משה רבינו לקרוא את בנו בשם גרשום, עוד לפני שנתן את השם אליעזר? הרי לפי סדר המאורעות היה מן הראוי לכאורה, להקדים את השם אליעזר על שם הנס שנעשה לו. נוסף לכך יש להבין מהי התועלת שניתן להפיק מהשם הנקרא בגלל, גר, הייתי בארץ נכריה?"

אכן נראה לפי שכאשר הגיע משה אל יתרו, יתרו עדיין לא התגייר ובודאי שמעשיו עדיין לא היו מתוקנים כלל. נוכלל ללמוד זאת מדבריו "עתה ידעתי כי גדול ה' וגו', משמע שעד אז לא ידע. לכן התיירא משה שמא ילמד ממעשיו, ומסיבה זו קרא לבנו הראשון גרשום - "כי גר הייתי. בכך הוא רצה לקבוע בנפשו שכאן בארץ הוא בבחינת גר בארץ נכריה, והוא עתיד לשוב למקורו בצרור החיים.

משל למה הדבר דומה, לאדם שנסע ליריד, כדי לרכוש סחורות יקרות אשר לא ניתן להשיג בארץ מושבו. אם יבוא אדם בעת שהותו ביריד, בשעה שהוא ינהל משא ומתן על עיסקה, ויציע לו לקרוא עיתון או להשתעשע במשחקים, הרי בוז יבז לו. ולא זו בלבד, אלא יגער בו בכל כחו וישלח אותו מעל פניו, וילוה אותו בדברים חריפים וגערות, כגון השתגעת?! האם לשם כך באתי לכאן?! הלא כל רגע יקר לי עד מאד!!

הנמשל מובן מאליו. הנפש היקרה שבקרבתנו מושבה למעלה בעולמות העליונים. היא חוצבה מתחת כסא הכבוד, וירדה לכאן לפרק זמן קצר

מאד! כדי לרכוש כאן מה שאי אפשר להשיג שם. תורה ומעשים טובים, זוהי הסחורה היקרה שאותה היא מתאוה עד מאד לרכוש. והנה מופיע היצר ומסית את האדם לסטות מהמסלול הנעלה ויקר כל כך, ולעסוק בדברי הבאי שאין להם ערך ותכלית. מובן מאליו שצריכים לגעור בו על כל פיתוי, ולומר לו את הדברים שאמר הסוחר שבמשל.

זוהי הסיבה מדוע קרא משה לבכורו בשם גרשום, להזכיר לעצמו וממילא גם לנו שגרים אנחנו בארץ נכריה.

כיצד משיגים שליטה על חמדת הלב

בהגיענו אל הדיברה העשירית שבעשרת הדיברות, הלא היא הצינור "לא תחמוד", קמה וגם ניצבה לנגד עינינו קושיית המפרשים, כיצד אפשר לצוות על דבר זה שלא יחמוד אדם דבר השובה את ליבו? הרי החמדה מסורה היא ללב, ובמה ואיך ינעל ילוד אשה את לב הבשר שלו, לבל תתעורר החמדה בלב?

בענין זה, אומר הגר"ש פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון", ידועים לנו שני תירוצים. האחד הוא של ה"אבן עזרא", שהשיב על השאלה הזו בדרך משל. כל אחד מבין שאיש כפרי חסר השכלה ומתנהג בגסות, לעולם לא יחשוק בבת המלך. שכן אפילו בבערותו הוא מבין שהוא מופקעת ממנו לחלוטין. כך צריך האדם להזיז את לבו בידיעה שמה ששייך לחברו, זהו דבר שהשי"ת הועיד לו, וממנו זה מופקע לגמרי. אם הכרה זו תתפוס משכן בלבו, לא יתאוה לרכוש זולתו.

בעל "בית הלוי" תירץ שכשם

ההכנה הראויה: להכיר את הברכה ("עושה מעשה בראשית"), ואת הפסוק שיש לומר כאשר חשים רעש אדמה. זהו "סוד גדול" להינצל מן הרעש.

ועוד תזכורת קטנה: חז"ל במסכת יבמות (סג). אומרים: "אין פורענות בא לעולם אלא בשביל ישראל, שנאמר (צפניה ג, י-י): 'הכרתי גוים נשמו פינותם החרבתי חוצותם מבלי עובר נצדו עריהם מבלי איש מאין יושב. אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר'". מפרש רש"י: "בשביל ישראל - כדי ליראם שיחזרו בתשובה". כאשר רואים הרס וחורבן גם במקומות רחוקים, ועל אחת כמה וכמה במקום כה קרוב, כמה מאות קילומטרים בלבד מהארץ, ובודאי כאשר חשים אותו כאן באופן ממש. על אחת כמה וכמה צריך להפיק את הלקחים ולדעת כי הכל "בשביל ישראל", לעורר אותנו לתשובה. לדעת שחורבן כזה, נועד בשביל ישראל.

כך נאמר בדרשות הר"ן (דרוש ששי): "ולפעמים מתחדשים המקרים בריחוק מקום ובאיים הרחוקים כדי שיתעוררו ישראל אל התשובה ויפחדו פן יגיעם הפורענות... וכשאינם מתייסרים ברעת האחרים, הפורענות הולכת הלך ונסוע וילך הלך וקר, ואין ספק כי מי שרואה כל אלו התלאות אשר הן באמת התראות מהשי"ת ועודנו מחזיק בדרכו אשר דרך בה, הוא כמי שעובר עבירה וקיבל עליה התראה שהתיר עצמו למיתה מכאן ואילך. לכן אין ספק כי בזמנים האלו ראוי לחפש היטב על רפואת הנפש ולהקדימה לרפואת הגוף!"

שאדם הנמצא בסכנה, כגון ההולך על הקרח ומועד והוא מט ליפול וסכנתו גדולה, ברור שבעת כזאת משתתקות כל סוגי התאוות, מגודל הפחד והיראה האופפים אותו.

ניתן להגדיר את שני תירוצים אלה ולומר שהתירוץ הראשון הוא לפי מדרגת עבודה מאהבה שהאדם נמצא בה. דהיינו מה שהקב"ה אוסר עליו הוא כדבר המופקע ממנו, לרוב אהבתו את השי"ת. וההסבר השני מתאים לדורות המאוחרים יותר - דורות המשתייכים יותר לדרגת העבודה מיראה. כלומר, רק מכח הפחד והיראה מפני ה' שציוה עלינו - לא תחמוד. עכ"ד

לא נותר לנו אלא לאזור חלצינו ולהשתמש גם באהבת ה' וגם ביראתו, עד כמה שידנו משגת, ולכבוש עי"ז את הלב כדי לעבוד את ה' באמת.

המביט לארץ ותרעד

את הדברים הבאים פירסם השבוע הרב יצחק רוט שליט"א ב"יתד נאמן":

השבת נקרא בהפטרה את נבואת ישעיהו על "מעשה המרכבה" ובו נאמר: "וינועו אמות הסיפים..." כך כתב היעבץ בספרו "מזרז וקציעה" על השו"ע שם בענין רעידת אדמה: "מצאתי בספר יוחסין ובהוספות רש"י בלשון הזה: ועל זה ניבא הנביא ישעיהו 'וינועו אמות הסיפים' וקרא פסוק 'וקרא זה אל זה, כי סוד גדול בזמן שיבוא רעש בעולם ויקראו זה הפסוק 'וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ד' צב-קות מלא כל הארץ כבודו' ג' פעמים וישקוט הרעש". אז זו

יו"ל ע"י
משנתה של תורה - רכסים ©
054-846-8706
Mishnatar@gmail.com
153-4-653-1557

לרפואת
יוסף משה בן אורה
יצחק בן תמר
בתושח"י

זמני היום - לאופק רכסים

10:05	ס"ז תפילה	16:50	הדלקת נרות
11:54	חצות	06:27	נץ החמה
17:21	שקיעה	08:25	זו"ק"ש: מג"א
17:59	צאת שב"ק יו"ט	08:34	מג"א - 72
18:33	ר"ת	09:10	ג"א

לקוחות כללית ברכסים
קיבלתם תוספת שבת לבריאות!
מרפאת שבת זמינה! מרפאת סביון, רח' סביון 40

שעות פעילות: ליל שבת 18:00-20:00 | שבת 8:00-12:00
מנהל קשרי קהילה לשירותכם! דני בוקובזה 054-8457898

'חכם בעיני'

"לץ תכה ופתי יערם והכיח לנבון יבין דעת" (טיבה)

לץ נקרא מי שעבר עבירה ומורגל הוא בה, עליו אומר שלמה, אף על פי שזכה אחד אי אפשר לעורר אותו, לא בתוכחה ולא בייסורים, בכל זאת יש תועלת להכות אותו, לא למענו, אלא למען הסביבה, שתראה את עונשו של הלץ, וכמו שכתוב "הנשארם יישמעו ויראו". זה ההנהגה עם לץ, אבל מישהוא 'נבון יבין דעת', הנבון כשמסבירים לו על מעשה אחד שלא נהג בו כשורה, לא רק שהוא בודק את עצמו על אותו נושא שהוכיחו אותו, אלא הוא גם בודק את עצמו בדברים אחרים, כיון שהוא פוחד, שאם נכשל בדבר אחד, אולי קורה כן עוד בנושאים אחרים.

על איזה לץ מדובר שהוא לא מקבל תוכחה, רבינו יונה בשערי תשובה (ש"ג את קע"ו) כותב, שמדובר באחד שהוא **חכם בעיניו**, מתלוצץ מאחרים כי בטוח שהוא צודק מהם. כתוב בהמשך (פכ"ו פס"יב) 'אם ראית איש חכם בעיניו, תקוה לכסיל ממנו'. פעם שאלתי מישהו מדוע אינו מנסה להשפיע על פלוני, הוא עונה לי: אם החכם מכל אדם לא הצליח להשפיע עליו אני יצליח? כי האיש הזה הוא חכם בעיניו, נדמה לו שהוא מבין הכל.

המסילת ישרים בפרקי הענווה (פכ"א) אומר, **ההשכל האנושי קרוב אל הטעות** יותר מאשר אל הידיעה האמיתית, על כן יפחד תמיד מן הסכנה הזו, יבקש ללמוד מכל אדם וישמע תמיד אל העצה פן יכשל. פעם הראיתי את דברי המסילת ישרים לאברך אחד לא בעל שכל הכי בריא, הוא נדהם! ואמר: כל הזמן אני חושב שאני צודק והנה אני רואה שהמסילת ישרים אומר, שהשכל האנושי קרוב אל הטעות יותר מהידיעה האמיתית.

אחד התלמידים שואל: האם דברי המסילת ישרים אמורים גם במי שהוא מבוגר חכם ועתיר בניסיון? עונה המשגיח: המסילת ישרים קבע את דבריו בספר בתוך פרקי הענווה, שהם השלבים האחרונים בדרוג, כלומר מדובר בבעל דרגה, הוא לא אומר שכל אדם טועה, הוא אומר שהשכל האנושי קרוב אל הטעות, גם אצל אנשים גדולים, על כן צריך האדם לעיין היטב, לא במושכל ראשון. אמנם באמת יש לעיין, שהנה אנחנו רואים שאנשים גדולים משיבים מהר, זה לכאורה שלא כדברי המסילת ישרים. אלא אולי יש לומר, שאותם גדולים מגיעים אליהם המון אנשים, הם לא יכולים לשמוע את כל הצדדים, העונה לא יכול להיות במתינות כשהוא יודע שממתינים לו חמישים בתור, אלא הם כנראה הם **סומכים על סיעתא דשמיא**.

מסופר על החתם סופר שהיה עונה מהר על שאלות שנשאל, כששאלו אותו איך הוא מצליח לענות בכזו מהירות, הוא היה עונה, שבשעה שלמד את הסוגיה כבר חשב על הכל. עוד מסופר, שפעם הוא קיבל שאלה מהמהר"ם בנעט ותיכף ישב לענות, הן שלו התפלא? ענה לו אביו, בכל דור הקב"ה ממנה מישהו שישב את התשובות, וכיון שהוא רואה שפונים אליו, והוא יודע שהוא למד כראוי,

ממילא הוא סומך על כך שאותו מינה הקב"ה. הוא התבטא: שבכל ימיו הוא חזר בו רק פעמיים.

מישהו סיפר סיפור אמיתי, על משפחה אחת רחוקה מן התורה שנודע שבנם חולה רח"ל אחד הידידים יעץ להם שילכו לרבי חיים קניבסקי זצ"ל לבקש ברכה, האבא שהיה 'אנטי דת' לא הסכים, כשהמצב החמיר לא נותרה לו ברירה אלא ללכת, כשהגיעו שאל אותו רבי חיים, אתה שומר שבת? הוא אמר לא! ענה רבי חיים: אין בכוחי לברך אותך! אשתו ששמעה זאת אמרה, אם כך נקבל עצמנו, והם קיבלו. בהמשך, הילד היה צריך לעשות טיפול מסוים, אך קודם ביקשה האמא מהרופאים, תבדקו שוב האם באמת הילד באמת חולה, בדקו את הצילום והנה אין שום דבר. חתני שיחי', כיון שהוא

חושד בסיפורים, הלך לברר את הסיפור מקרוב אצל הרופא, והוא אכן אישר שאמנם הוא בדק את הצילום השני והוא היה נקי לגמרי. שהברכות של רבי חיים מועילות הרבה פעמים, זה לא חידוש, שהוא יודע דברים נסתרים, זה גם לא חידוש, אבל שלרבי חיים יש כזה כוח לסלק גידול מהגוף, זה חידוש.

אגב, כששאלו את רבי חיים עצמו, הוא עשה מזה צחוק. רבי משה קופשיץ אמר לי: שהוא חושב שמה שרבי חיים זכה, זה בגלל הענווה שלו. פעם רבי יצחק זילברשטיין אמר לי בשם חותנו הרב אלישיב, שהוא חושב שמה שהקהילות יעקב ורבי משה פינשטיין זכו, זה בגלל הענווה שלהם, כמובן בצירוף לשקידה והיראת שמים שלהם.

להערות: ia0527658778@gmail.com

נשיאת הגוף והעיניים ב'קדושה' הרב ישראל ארלנגר

המקור לנשיאת הגוף והעיניים

בספר היכלות [הובא בטור סי' קכ"ה ובמ"ב סק"ה] כתב בזה"ל: 'ברוכים אתם לד' שמים וארץ ויורדי מרכבה אם תאמרו ותגידו לבני מה שאני עושה בשעה שמקדישין ואומרים קדוש קדוש קדוש ולמדו אותם שיהיו עיניהם נשואות למרום לבית תפלתם ונושאים עצמן למעלה כי אין לי הנאה בעולמי כאותה שעה שעניניהם נשואות בעיני ועיני בעיניהם, באותה שעה אני אוזח בכסא כבודי בדמות יעקב ומחבקה ומנשקה ומזכיר זכותם וממהר גאולתם.'

וכן איתא גם במדרש תנחומא [פר' צו סי' יג בתנחומא החדש] לענין נשיאת הגוף מהארץ, שכן המלאכים שאומרים שירה בשעה בכניפתם מעופפים. ומכאן תיקנו לעוף אדם על רגליו בשעה שאומרים קדוש וגו' ע"כ. והובא דבריהם ברמ"א [סי' קכ"ה ס"ב] ובמשנה ברורה [סי' קכ"ה סק"ה וסק"ח].

באיזה פסוקים נוהגים כן?

והנה מדברי ספר היכלות נראה, שכל ענין נשיאת הגוף ונשיאת העיניים הם רק בפסוק של 'קדוש', ולא מבואר שם כלל אם יש לנהוג כן גם באמירת 'ברוך כבוד וימלוך'.

וכן מדוקדק בדברי האר"י [שער הכוונות דף ל"ט ע"א] שכתב 'ואח"כ תענה קדוש וכו' יהיו בקול רם ובעיניים סגורות ובדילוג כלפי מעלה! ומשמע שענין העיניים והדילוג הוא רק באמירת 'קדוש'.

אמנם לפי מה שנתבאר במדרש תנחומא הנ"ל שנשיאת הגוף הוא דומיא דשירת המלאכים, א"כ יש ללמוד דמכיון שהמלאכים אומרים גם 'ברוך כבוד ה' ממקומו', אזי גם בפסוק זה יש להרים גופו. אבל לגבי נשיאת העיניים, עדין אין ראיה.

והנה ברמ"א הביא בפשטות 'שיש לישא עיניו בשעה שאומר קדושה', וקדושה עיקרה גם הפסוק 'ברוך כבוד וכו' כדאיתא ביחזקאל שהמלאכים אומרים פסוק זה.

אולם לגבי 'מלוך' לכאורה עדין אין ראיה, לא להגבתה הגוף ולא לנשיאת העיניים.

אכן המ"ב [סק"ז] הביא בשם השל"ה [מסכת תמיד פרק נר מצוה ס"ס נ"א] שקבלה בידו שירים גופו למעלה גם ב'ברוך וימלוך'.

אך יש לציין שעדין גם דברי השל"ה הם לגבי נשיאת הגוף. אבל לגבי נשיאת העיניים למרום עדין אין שום מקור לנהוג כן ב'מלוך'.

לסיכום: בפסוקים 'קדוש' ו'ברוך כבוד', יגביה גופו ורגליו, וכן ישא עיניו למרום. ובפסוק 'מלוך' יגביה גופו, אך לא ישא עיניו למרום.

אוחז באמצע שמו"ע להגביה גופו

יש לעיין באדם שאוחז באמצע שמו"ע שדינו שישתוק ויקשיב לש"ץ כדאיתא בשו"ע [סי' ק"ד ס"ז]. האם יגביה גופו כלפי מעלה כשהציבור אומר 'קדוש' ו'ברוך'?

ובפרישה [סי' ק"ט סוף סק"א] כתב, שיכול להגביה רגליו עם הציבור. אולם שמעתי מהגר"ש דבליצקי שהעולם לא נוהגים כן.

עינים סגורות או פתוחות?

מספר היכלות הנ"ל משמע לכאורה שהעיניים יהיו פתוחות וכמו שכתוב שם דעיניהם נשואות דף ל"ט ע"א] כתב להדיא שיהיו עיניו סגורות.

והמ"ב [סי' קכ"ה סק"ו] הביא שנחלקו בזה האחרונים. והכריע שיש לפתוח עיניו כפי פסוק המגן גיבורים.

עניית קדושה באמצע אלקי נצור

אדם העונה קדושה באמצע 'אלקי נצור', איך ינהג לענין נשיאת עיניו למרום, הרי קי"ל בשו"ע [סי' צ"ה ס"ב] 'יש לכוף ראשו בשמו"ע שיהיו עיניו למטה'.

והגר"ש דבליצקי השיב לי, שאלקי נצור לא חשיב שמו"ע לענין כיפוף הראש. ולכן יש להרים הראש בקדושה, כשעונה באמצע 'אלקי נצור'.

וא"כ כשמטגנין ירקות בשומן מברך על הירקות בפה"א. דהיינו שיש חי בדבר שטוב חי ממבושל, בין מקום שמבשל בשביל להשביחו ע"י דבר אחר, לבין מקום שמבשלו להשביח דבר אחר רק שהוא ממילא משתבח.

וע"ז קאי הפמ"ג וכתב 'ושומים אין נותנין בתבשיל עם בשר דלשבחו השומים רק לשבח הבשר והשומין ממילא נשבחים א"כ הכלל כל שעיקר ועמו טפילה אף טפילה שאין מעורבת בסי' ר"ב מברך על העיקר וכו' אבל מ"מ ירקות אף עם בשר (ולאו דוקא בשומן) אין בטלים לבשר כי אם הירקות לשביעה מבשלין. כל' נידון הפמ"ג כלל לא איירי בתערובות או מרק, אלא על טעם הניתן בירקות ע"י בשר, ולומר שירקות עם בשר ניתנו 'למזון ולשבע', ודמי לאגוז ולא לשומין.

להלכה יעוי' אג"מ א' מ"ג ושבת הלוי חלק ז' סי' כ"ז אות ג' וחלק י' סי' מ"ז אות א' שנחלקו בזה.

גריסים וחיטה המצויים ישנם שנסתפק בהם המשנ"ב בסי' ר"ח ט"ו אם ברכתן מזונות או האדמה. וכן הבצל שבמרק [אם יש ממנו כמות] שהביא במשנ"ב סי' ר"ה ה' דמבושלים אפי' עם בשר מברך עליו. שהכל.

אם על הירק דהמרק נעשה טפל להירק. וכן בס"ק י"א שהמרק טפל למזונות שבו אם אוכלם יחד, ובס"ק י"ב לענין בשר, ולכא' טעמו משום תערובות. [דלא מסתבר משום שהמים באו לתקן ולהכשיר את אלו. שהמרק יש לו טעם בפנ"ע.]

מתוך דברי הפמ"ג נראה לומר דהכי קאמר, אף שכתב השו"ע דבמרק טעם הבשר במים עיקר יותר מטעם הירקות, מ"מ אם בישראל ירקות ובושר ונכנס טעם הבשר שהוא עיקר בירקות, אין זה מבטל את ברכת הירקות משום שהם עיקר בפנ"ע. ולא איירי במרק או בתערובות של ממש, אלא בירקות שקיבלו טעם הבשר.

דנידון הפמ"ג קאי אדלעיל מיניה, על סעיף א' בסי' ר"ה, דכתב המחבר ששומין טובים חיים ממבושלים ואם בישראל ברכתם שהכל, וכתב הרמ"א ואפי' בישראל עם בשר ונשתבחו אין השבח מצד עצמן אלא מחמת הבשר שבהם. והקשו האחרו' דבסי' ר"ב י"ג מבו', דאגוז שבישלו עם דבש נשתבח ע"כ ומברך עליו העץ, אע"פ שאגוז טוב חי ממבושל, ומ"ש שומין מאגוז. ות"י המג"א ה' דשאני התם דהאגוז עיקר והדבש בא לתקן האגוז משא"כ כאן דהבשר עיקר והשומין מקבלין טעם ממילא,

פירות או ירקות וקיבלו טעם] וכתב אבל בשלם עם בשר מברך עליו שהכל. ובי' המשנ"ב י"ג ד'טעם הבשר הוא חשוב יותר הלכך הוא העקר'.

ומוסיף שם 'ודע עוד דהירק גופא בודאי לא נעשה טפל להבשר כיון שבא למזון ולשבע'. ולפי מה שכתב ברי"ב מה לי שבאו למזון ולשבע, הרי בכך לא נעשו כי אם 'שניהם עיקרים', ואף בזה אזלי' בתר רוב. וצ"ע.

יש עקר פוטר את הטפל גם באינם תערובות בהמשך סי' ר"ב, ובי' במשנ"ב ה' מי ששתה י"ש ואוכל איזה דבר או מעט פת אחריו להפיג חריפות השתיה, נעשה הפת טפל ואין צריך לברך עליו, וכל זה כשאין כונתו לאכל הטפל שאינו רעב כלל, אבל אם כונתו בשביל הטפל גם כן, אע"פ שנראה שאחד עקר והשני טפל, מברך על שניהם. כל' דבאינו תערובות אם 'שניהם עיקרים' אין עקר וטפל, ואם מה שנראה כטפל בא למזון ולשבע, מברך עליו.

לכל הנ"ל נראים דברי המשנ"ב בסי' ר"ה כדבר שאינו תערובות, ולכא' בשר וירקות שנתבשלו יחד במים [-] מרק] זה תערובות. וכך מבו' לכאורה בדבריו, שכתב 'ומ"מ אם אוכל הירק עם המרק ביחד אין צריך לברך כי

ברי' סי' ר"ב הלכות שהעקר פוטר את הטפל, בי' בביה"ל ג' כללים לאם אוכל שני מאכלים שהן מערבין בקערה אחת, א' עם עקר כונתו על האחד מברך עליו ופוטר השני אפי' הוא המעט. 'ובסתם' היינו שאין באחד מהם כוונה יותר מהשני, וכמו שפי' במשנ"ב א' ש'שניהם עיקרים', ב' מה שהוא הרוב הוא העקר, ג' אבל אם יש בתערובות אפי' מעט מחמשת מינים שערב בתוכו כדי לאכל מברך במ"מ ופוטר השני.

ובהמשך דבריו אכן בחי"א מצדד דהיכא דמנכר ומבדל כל מין בפני עצמו מברך על כל מין ומין, ולא אזלי' בתר רובא ולא בתר חמשת מיני דגן, ולמעשה נראה דספק ברכות להקל ולא יברך אלא כברכת הרוב, וכן בתבשיל שמערב בו מחמשת מיני דגן יברך רק במ"מ, וכן משמע בפמ"ג.

לפי דברים אלו מרק שיש בו ירקות מגורדים, [- לא מרוסק, אלא אפי' מגורדים דק.] וגם מיני מזונות, יברך רק במ"מ. אפי' שכל מין ומין ניכר בפנ"ע, ולדא כהחיי"א. וה"ה ירקות ובשר, יברך ברכת החשוב, ובשניהם חשובים יברך כברכת הרוב.

אלא שבמשנ"ב סי' ר"ה מבואר אחרת. ששם איירי השו"ע לדין ברכת מי שלקות, [מים שנתבשלו בהם

>>> המשך הרה"ג רבי יואב אליצור מעמ"ד

אלי' תרוץ.

"וללוי אמר וכו' האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע, כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו, יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל"

וכתב רש"י "האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו - כשחטאו בעגל, ואמרתיו מי לה' אלי, נאספו אלי כל בני לוי וצויתים להרוג את אבי אמו והוא מישראל או את אחיו מאמו או בן בתו, וכן עשו וכו', ומשבט לוי לא חטא אחד מהם שנאמר כל בני לוי,"

וכתב הח"ח צ"ל,

מי שמתחזק לכבוד ה' ואינו נמשך אחר קרוביו המפתים אותו ללכת בדרכים חדשים שהם נגד רצון ה', בודאי ברוך יהיה לה', ושמו

שרפו ידיו בתורה קום והתחזק בה ואתה נוטל שכר כולם"

אנו נמצאים היום בדור, שבת קול מפוצצת בראשי ההרים, "מי לה' אלי"

ויש באפשרות כל אחד ואחד, להזדרז ולרוץ ולהצטרף "לשעון הגדול" לשבט לוי, שומרי משמרת הקודש המגינים על כבוד מלכו של עולם, ולזכות יחד איתם,

וכמו שכתב הרמב"ם, "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי עולם, אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה', לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלוקים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קודשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים."

ולשרתו ולהורות לבני' בין קודש לחול ובין טמא לטהור,

ובעת שמתרבים המורדים במלכות יוכל אוהב המלך לעלות במדרגה גבוהה מאשר בשנים כתיקונן, כי הלא הוא מגין על המלך בשעת הסכנה.

ועכשיו, היא העת שרבו המורדים במלכו של עולם, ועלינו מוטל להגן על כבודו בכל חיינו, ממש כאוהבי המלך שומרי ראשו.

חיים אנו בתקופה שמעלים את התורה על המוקד ר"ל, ומי שמצילה בטח יבוא על שכרו, ומכבדי אכבד" אמר הקב"ה, עת יבוא משיח צדקנו, ויתפרסמו ברבים שמות המורדים והמגינים, וכל אחד יבוא על שכרו לפי פועלו,

ועל זה אמרו חז"ל "אם ראית דור

וזכרו יהיה נזכר למעלה לשם ולתפארת, ויזכה למדרגת " יורו משפטיך ליעקב"

ויזכור האדם תמיד את דברי הרמב"ם ז"ל בתשובתו, שלא יסתכל האדם על בניו וביתו בדבר שהוא נוגע להריסת הדת, כי דת ה' שהנחיל אותנו גדולה, וחייבה קודם לכל המקרים הבזויים, בעיני המשכילים, שהם אינם עומדים, ויראת ה' היא שעומדת" "הכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי" וגו'

וכתב על זה הח"ח צ"ל,

"עבודת ה' ניכרת ביותר בעת שרבו מפירי הדת והעוקרים את דיני התורה, בני צדוק שמרו משמרת הקודש, בעת סרו בני מעל ה', ובשביל זה זכו לקרוב לה'